

2.7 Centra dojížd'ky za prací

V předchozí části rozboru (kap. 2.1. – 2.6.) byla pracovní dojížd'ka posuzována v územní struktuře podle okresů, doplňkově i podle velikostních skupin obcí a největších měst. Takové hodnocení územních disparit je silně závislé na stávajícím územně-správním uspořádání. Dojížd'ka obyvatel za prací je však procesem, do kterého se kromě nesporných „umělých“ vlivů administrativních¹, promítá i určitá míra spontánnosti či přirozenosti. Intenzita dojížd'ky je dána především přirozenou atraktivitou jednotlivých lokalit, vytvářenou jak dlouhodobým historickým vývojem, tak i ekonomickou úspěšností měst či regionů v současném transformačním období.

Cílem následující části je snaha o přesnější zachycení skutečného rozmístění pracovních příležitostí, jejich struktury a také identifikace významných center kraje. Rozbor je zde doplněn podrobnými tabulkami (viz příloha) s charakteristikami dojíždějících z nejvýznamnějších zdrojových obcí, dojížd'kové proudy se zde neomezují pouze na hranice daného kraje, ale pokrývají celé území ČR.

V Pardubickém kraji bylo zjištěno 19 obcí, do kterých v roce 2001 dojíždělo za prací více než 1 000 osob. Kromě měst uvedených v tabulce 2.17 (bez Skutče) to byl ještě Letohrad (1 563 dojíždějících) a Rybitví (1 134 dojíždějících). Do Slatiňan, které byly 20. největším centrem dojížd'ky, směřovalo za prací 955 osob. Jedinou obcí s rozšířenou působností, která není mezi největšími centry dojížd'ky za prací, jsou Králíky. Do nich v roce 2001 cestovalo za prací pouze 458 dojíždějících, čímž se toto město řadilo až na 32. místo v kraji.

Největšími centry dojížd'ky jsou čtyři okresní města, mezi která se na 3. místo zařadil Lanškroun, který byl ještě v roce 1991 osmým největším centrem dojížd'ky v kraji a za 10 let se počet dojíždějících do tohoto města více než zdvojnásobil. Mezi 32 městy kraje došlo ke zvýšení dojížd'ky pouze u 12 z nich, v žádném ovšem nebyl přírůstek tak výrazný jako v Lanškrouně. Jestliže v Lanškrouně přibýlo 3 131 dojíždějících osob, v Pardubicích 998, v Litomyšli 844, ve Vysokém Mýtě 602, v Jevíčku 598 a v Lázních Bohdaneč 458 osob dojíždějících za prací. Nermalou měrou k růstu počtu pracovních míst a tím i dojížd'ky přispěli zahraniční investoři (Lanškroun, Pardubice, Jevíčko), zahraniční vlastníci tradičních průmyslových firem (Litomyšl, Vysoké Mýto) a někde přispělo i oživení ekonomiky po odchodu sovětských vojsk z měst kraje (nové využití areálů ve Vysokém Mýtě a v Lázních Bohdaneč). Naproti tomu největší pokles dojížd'ky zaznamenaly Chvaletice (730 osob), Česká Třebová (517 osob) a Skuteč (474 osob), související s racionalizací výroby elektřiny, snižováním počtu pracovníků v železniční dopravě, omezováním textilní a kožedělné výroby.

¹ Dojížd'ka za prací je ovlivněna současným územním uspořádáním díky přímé vazbě pracovních míst ve veřejném sektoru (veřejná správa, zdravotnictví, školství, soc. služby) na správním uspořádání státu. Přitom podíl veřejného sektoru na celkové zaměstnanosti se v celonárodním měřítku blíží 25 %.

Je však třeba připomenout, že silně administrativně determinovány jsou především vztahy obyvatel ke správním institucím, zdravotnickým a do značné míry i ke školským zařízením. Zároveň jde o jevy, o kterých (s výjimkou dojížd'ky žáků a studentů do škol) nelze v současnosti získat žádné ucelené, územně podrobně členěné statistické údaje. Naopak za relativně „přirozené“ procesy lze označit především pohyby za prací, za nákupy, za kulturu, nebo migraci obyvatel.

Tab. 2.17 Dojíždějící za prací do vybraných center dojížděky podle pohlaví a věku

Kraj, centrum dojížděky	Dojíždějící do obce celkem	z toho podíl žen (v %)	Dojíždějící podle věku (v %)						Podíl dojíždějících denně (v %)
			15 - 24 let	25 - 29 let	30 - 39 let	40 - 49 let	50 - 59 let	60 let a více	
Kraj celkem	92 121	40,1	16,6	15,7	23,6	25,3	17,4	1,4	85,2
Pardubice	16 197	37,0	18,8	17,5	22,9	23,3	15,9	1,5	80,3
Chrudim	5 979	40,4	17,3	16,8	21,9	24,7	17,8	1,5	83,2
Lanškroun	5 736	51,3	27,3	17,2	19,9	22,1	12,8	0,6	60,1
Ústí nad Orlicí	3 947	50,5	15,6	15,2	25,3	26,1	16,7	1,2	87,4
Svitavy	3 485	41,3	14,8	17,7	25,8	23,4	17,1	1,1	89,3
Litomyšl	3 233	42,6	15,8	18,9	27,6	23,8	13,3	0,6	84,4
Vysoké Mýto	3 001	39,3	17,2	16,9	23,4	25,4	15,8	1,3	89,2
Česká Třebová	2 722	29,3	12,0	15,1	23,5	26,2	22,5	0,7	73,1
Hlinsko	2 411	47,4	17,1	14,0	25,2	26,2	16,7	0,8	92,9
Přelouč	2 070	53,3	18,9	13,4	21,4	27,6	16,6	1,9	91,8
Políčka	1 933	37,4	16,8	15,5	23,8	26,4	16,1	1,3	91,1
Choceň	1 693	35,3	13,8	15,4	24,3	26,0	19,2	1,2	89,5
Žamberk	1 677	40,8	16,8	13,4	26,1	28,0	14,3	1,5	86,9
Moravská Třebová	1 632	45,6	17,2	15,6	24,3	26,3	15,9	0,7	87,5
Jevíčko	1 614	56,4	20,3	14,2	22,6	27,9	14,7	0,4	94,7
Holice	1 232	46,1	13,8	12,9	22,5	27,5	20,9	2,4	92,5
Jablónné nad Orlicí	1 149	45,0	22,0	17,1	19,0	25,6	15,0	1,3	87,7
Skuteč	706	52,5	14,6	15,2	21,7	30,5	17,0	1,1	89,7

Z tabulky 2.17 je zřejmá diferenciací center dojížděky z hlediska podílu dojíždějících žen. Pro centra dojížděky s významným zastoupením průmyslové výroby, zaměstnávající velké počty méně kvalifikovaných pracovníků pro obsluhu strojů a linek, je charakteristický nadpoloviční podíl dojíždějících žen (Jevíčko, Skuteč, Přelouč a Lanškroun). V České Třebové s vysokým podílem zaměstnaných v dopravě je naproti tomu podíl dojíždějících žen nejnižší.

U věkové struktury dojíždějících je nejvýraznější odchylkou od průměru vysoký podíl mladých lidí do 25 let dojíždějících do Lanškrouna (11 procentních bodů nad krajským průměrem), související s vysokými zdravotními nároky největšího zaměstnavatele AVX Lanškroun (kvalita a odolnost zraku).

Ve srovnání s největšími centry dojížděky je u menších center typický vyšší podíl denní na celkové dojížděce. Pestřejší nabídka pracovních příležitostí a vyšší úroveň platů spolu s vysokými náklady na pořízení bytu vede k tomu, že ve velkých centrech častěji bydlí zejména mladší pracovníci přechodně v podnikových ubytovnách a do trvalého bydliště dojíždějí týdně či méně často. Kromě toho je ve velkých městech vyšší podíl zaměstnaných osob, které žijí mimo trvalé bydliště v pronajatých bytech. Vyšší počty přechodně obydlených bytů souvisejí s tím, že je pro majitele bytů, případně držitele dekretů na byty s regulovaným nájemným, výhodnější byty pronajímat k přechodnému bydlení za tržní nájemné. Extrémně nízký podíl denní dojížděky v České Třebové a v Lanškrouně byl vysvětlen v kapitole 2.5.

V roce 2001 byly zjištěny značné rozdíly v nárocích zaměstnavatelů v jednotlivých centrech dojížděky na **vzdělanostní úroveň dojíždějících**. Zatímco do Lanškrouna, Jevíčka, Skutče a Hlinska směřují ve větším rozsahu dojíždějící bez kvalifikace, do Pardubic, Ústí nad Orlicí, Chrudimi a Holic směřují častěji osoby s vysokoškolským vzděláním. Do těchto měst (s výjimkou Holic) směřují ve velkém počtu i středoškoláci.

Mezi dojíždějícími do center dojížděky v kraji je většinou vyšší podíl osob se základním vzděláním než mezi vyjíždějícími. U osob s vyšším vzděláním byly v roce 2001 podíly vyjíždějících u většiny center v kraji vyšší než podíly dojíždějících s daným stupněm vzdělání. Obecně lze konstatovat, že vyjížděka vzdělanějších osob směřuje do center, která stojí hierarchicky výše (např. z venkovské obce do Skutče, ze Skutče do Chrudimi, z Chrudimi do Pardubic, z Pardubic do Prahy).

Saldo dojížděky za prací bylo v roce 2001 kladné v 7 největších centrech dojížděky ve všech kategoriích vzdělání, přitom nejvyšší bylo u vysokoškoláků v Pardubicích (198 osob) a v Ústí nad Orlicí (171 osob). U středoškoláků se stejně jako u vyučených řadilo za Pardubice město Lanškroun. Největší záporné saldo dojížděky vysokoškoláků měla Česká Třebová (-122), Moravská Třebová (-110) a Přelouč (-91). U středoškoláků měla nejvyšší záporné saldo Choceň (-194), Přelouč (-172) a Skuteč (-136). Největší kladné saldo dojížděky zaměstnaných se základním vzděláním měl Lanškroun (733), Pardubice (560) a Chrudim (259 osob).

Kombinací s dalšími daty ze sčítání lidu 2001 (vzdělanostní struktura zaměstnaných osob ve vybraných městech) lze určit **vzdělanostní strukturu na obsazených pracovních místech** u vybraných měst (data jsou k dispozici pouze za obce s rozšířenou působností).

Tab. 2.18 Dojíždka za prací do vybraných center dojíždky podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Kraj, centrum dojíždky	Vyjíždějící z obce					Dojíždějící do obce				
	celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (v %)				celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (v %)			
		základní a bez vzdělání	učňovské a střední bez mat.	střední s mat. a vyšší	vysoko- školské		základní a bez vzdělání	učňovské a střední bez mat.	střední s mat. a vyšší	vysoko- školské
Kraj celkem	98 761	6,9	47,7	34,9	10,4	92 121	7,4	49,5	33,8	9,1
Pardubice	8 248	3,3	32,7	39,7	24,1	16 197	5,2	42,5	38,8	13,5
Chrudim	2 970	3,3	35,9	39,1	21,5	5 979	6,0	43,2	39,0	11,8
Lanškroun	832	5,6	36,2	38,7	19,2	5 736	13,6	54,5	27,5	4,2
Ústí nad Orlicí	1 761	4,8	36,1	39,9	19,1	3 947	4,7	34,7	47,7	12,9
Svitavy	1 718	5,7	43,7	35,7	15,0	3 485	7,5	45,0	36,9	10,6
Litomyšl	1 140	6,1	30,0	43,2	20,5	3 233	5,2	48,8	37,0	9,0
Vysoké Mýto	1 153	3,2	36,6	42,9	16,9	3 001	5,3	48,9	36,0	9,6
Česká Třebová	2 034	4,7	29,7	49,6	15,9	2 722	9,1	50,6	32,8	7,4
Hlinsko	953	4,8	42,6	40,2	12,3	2 411	10,2	54,7	30,0	5,1
Přelouč	1 928	3,8	42,4	40,9	12,8	2 070	9,9	52,8	29,8	7,5
Polička	1 047	3,3	38,5	40,5	17,7	1 933	7,1	54,6	31,2	6,9
Choceň	1 589	3,7	38,2	45,9	12,0	1 693	5,4	55,5	31,7	7,4
Žamberk	878	3,9	35,3	43,5	17,2	1 677	6,9	49,7	34,9	8,5
Moravská Třebová	1 509	5,4	45,5	34,3	14,8	1 632	9,6	56,3	27,0	6,9
Jevíčko	363	3,0	41,0	40,2	15,7	1 614	12,1	53,7	28,6	5,5
Holice	1 115	5,1	46,9	39,1	8,9	1 232	7,7	50,2	30,4	11,8
Jablonné nad Orlicí	541	3,5	37,2	43,3	16,1	1 149	9,7	47,6	32,4	6,4
Skuteč	880	7,6	47,0	37,0	8,0	706	10,5	56,2	26,9	6,2

Ve všech 14 obcích s rozšířenou působností, zařazených mezi vybraná centra dojíždky (bez Králík), připadalo v roce 2001 na 1 000 bydlících zaměstnaných osob se základním vzděláním a vyučených více než 1 000 pracovních míst pro tuto kvalifikaci. Největší odchylka byla zjištěna v Lanškrouně, kde na 1 000 bydlících se základním vzděláním připadalo 2 404 obsazených pracovních míst (krajský průměr byl přitom 1 002). Obdobně bylo v Lanškrouně na 1 000 vyučených 2 308 pracovních míst, přitom v celém kraji připadalo na 1 000 vyučených pouze 986 obsazených míst s tímto stupněm vzdělání. Počet pracovních míst pro středoškoláky a vysokoškoláky nedosahoval ani počtu zaměstnaných osob s tímto stupněm vzdělání ve 3 centrech dojíždky – České Třebové (964 míst na 1 000 středoškoláků a 841 na 1 000 vysokoškoláků), Přelouči (891 míst na 1 000 středoškoláků a 796 na 1 000 vysokoškoláků) a Moravské Třebové (956 míst na 1 000 středoškoláků a 833 na 1 000 vysokoškoláků).

Tab. 2.19 Dojíždějící za prací do center dojíždky podle odvětví a času stráveného na cestě

Kraj, centrum dojíždky	Dojíždějící do obce celkem	Dojíždějící podle odvětví (v %)					Denně dojíždějící podle času stráveného na cestě (v %)			
		průmysl	staveb- nictví	obchod	doprava a telekomun.	škol.,zdrav., soc.činnosti	do 14 minut	15 - 29 minut	30 - 59 minut	60 minut a více
Kraj celkem	92 121	41,3	9,5	8,5	8,3	9,1	18,1	41,2	34,8	5,8
Pardubice	16 197	27,9	12,1	10,6	11,3	8,5	7,2	31,0	49,1	12,4
Chrudim	5 979	24,1	13,2	9,6	9,4	12,8	13,7	40,7	39,2	6,2
Lanškroun	5 736	76,5	4,7	4,2	2,7	2,6	14,1	36,3	42,5	6,8
Ústí nad Orlicí	3 947	25,7	8,6	9,5	8,4	17,3	12,4	40,5	40,4	6,6
Svitavy	3 485	28,8	10,2	11,9	6,7	11,6	10,9	43,8	39,4	5,8
Litomyšl	3 232	37,7	13,1	10,9	4,6	13,6	16,1	47,4	33,1	3,3
Vysoké Mýto	3 001	43,0	11,0	10,5	7,1	9,9	15,8	43,8	35,1	4,8
Česká Třebová	2 722	37,0	3,9	6,9	37,0	5,3	13,1	36,2	41,5	9,1
Hlinsko	2 411	59,8	7,7	8,8	6,1	4,5	17,1	47,9	31,7	3,0
Přelouč	2 070	55,8	4,9	7,8	4,5	9,2	17,2	42,1	35,4	5,3
Polička	1 933	49,1	11,0	9,2	4,9	10,3	13,9	46,0	36,5	3,5
Choceň	1 693	52,5	6,1	8,3	12,3	6,0	18,9	40,0	36,0	4,8
Žamberk	1 677	34,8	11,7	10,6	8,6	15,1	19,1	42,6	33,8	4,5
Moravská Třebová	1 632	47,0	12,1	7,5	4,5	9,9	17,2	47,1	32,8	2,6
Jevíčko	1 614	65,9	7,0	4,0	3,8	7,5	29,3	41,1	26,7	2,7
Holice	1 232	54,7	6,0	9,3	2,8	12,6	20,8	47,8	27,2	3,8
Jablonné n. Orlicí	1 149	72,2	4,3	5,0	3,7	2,4	16,7	46,0	31,3	5,9
Skuteč	706	56,2	7,2	7,2	6,9	8,5	17,7	51,3	27,6	3,3

I nadále zůstává průmysl rozhodujícím **odvětvím** s nejvyšším podílem dojíždějících ve všech hlavních centrech dojíždky v kraji. Více než tři čtvrtiny dojíždějících směřují do průmyslu v Lanškrouně, téměř tři čtvrtiny v Jablonném nad Orlicí, dvě třetiny v Jevíčku, více než polovina v Hlinsku, Skutči, Holicích, Přelouči

a Chocni. Nejnižší podíly dojížděcích směřují do průmyslu v Chrudimi, Ústí nad Orlicí a Pardubicích. Výrazně nadprůměrná dojízdka do stavebnictví byla zjištěna v Chrudimi, Litomyšli, Pardubicích a Moravské Třebové, do obchodních organizací ve Svitavách, Litomyšli, Pardubicích, Žamberku a Vysokém Mýtě. Dominantní postavení má dojízdka do odvětví dopravy a telekomunikací v České Třebové, nadprůměrný podíl byl zaznamenán i v Chocni. Nejvyšší podíl dojížděcích do školství, zdravotnictví a sociálních činností byl v roce 2001 v Ústí nad Orlicí, Žamberku a Litomyšli. Vysoký podíl dojížděcích do oblasti veřejné správy a služeb je u okresních měst a u krajského města.

Průměrný čas strávený na cestě do většiny center dojízdky se příliš neliší, pohybuje se v rozmezí 28 – 31 minut. Delší je jen v pěti největších a tím i nejrozlehlejších centrech a v České Třebové. Nejdéle cestují zaměstnaní do Pardubic, v průměru 40 minut, následuje Česká Třebová (36 minut), Lanškroun a Ústí nad Orlicí (34 minut), Chrudim a Svitavy (33 minut). Poměrně krátká průměrná doba dojízdky do Jevíčka (26 minut) je dána vysokým podílem dojížděcích s dobou cesty do 14 minut (z poměrně velkých sousedních obcí Jaroměřic a Chornic a dokonce z nedalekého města Velké Opatovice v okrese Blansko).

Značné rozdíly byly v roce 2001 mezi centry dojízdky zjištěny u druhu **dopravního prostředku**, který je obvykle používán k cestě za prací. Více než polovina dojížděcích používala **autobus** při cestě do Jevíčka, Lanškrouna a Hlinska. Naproti tomu méně než pětina dojížděcích jezdila autobusem do Pardubic, Chocně a České Třebové. **Vlak** slouží nejvíce k cestě za prací dojížděcím do České Třebové. Vlak není téměř využíván dojížděcími do Jevíčka, neboť nádraží je daleko od města i výrobních závodů. **Městskou hromadnou dopravu** využívají především dojížděcí do Pardubic. Využívání **automobilu** je nejrozšířenější u dojížděcích do Chrudimi (35 % ze všech dojížděcích), jedna třetina dojížděcích cestuje automobilem do Litomyšle, Vysokého Mýta, Žamberka a Skutče. Do Chocně dojíždí velmi nízký podíl spouštějících osob osobním automobilem, ve čtyřech automobilech z pěti cestuje řidič sám. Více obsazené jsou automobily směřující do Lanškrouna, kde se téměř rovná počet řidičů počtu spouštějících. K cestám do Lanškrouna, České Třebové a Jablonného nad Orlicí je využíván automobil necelou pětinou dojížděcích. **Jízdní kolo** je nejvíce používáno k cestám do Chocně, Holic, Přelouče a Žamberka. **Pěšky** chodí z okolních obcí do Moravské Třebové do zaměstnání 6,7 % osob, což je dáno tím, že obec Linhartice navazuje zástavbou na toto centrum dojízdky a pro některé dojížděcí je proto užívání dopravního prostředku zbytečné.

Tab. 2.20 Dojížděcí denně za prací do center dojízdky podle použitého dopravního prostředku

Kraj, centrum dojízdky	Dojížděcí do obce celkem	z toho použitý dopravní prostředek (v %):												
		autobus	vlak	MHD	automobil - řidič	automobil - spouštějící	motocykl	kolo	jiný	autobus + vlak	autobus + MHD	vlak + MHD	ostatní kombinace	žádný dopravní prostředek
Kraj celkem	92 121	26,7	7,3	2,4	22,2	6,3	0,9	9,6	1,0	2,4	0,9	0,9	14,4	4,4
Pardubice	16 197	14,8	10,1	7,4	22,7	5,7	0,3	8,8	0,5	2,1	2,9	3,3	15,6	4,9
Chrudim	5 979	26,7	5,7	1,3	27,8	7,2	0,4	4,5	0,5	2,7	1,4	0,7	14,6	5,5
Lanškroun	5 736	55,4	2,5	0,3	9,7	8,7	0,2	3,9	4,8	1,2	0,0	0,1	7,6	4,8
Ústí nad Orlicí	3 947	31,0	13,4	0,7	18,4	4,7	0,4	3,7	0,5	4,8	0,2	0,4	17,4	4,0
Svitavy	3 485	38,3	7,6	0,4	19,7	5,3	0,5	4,7	0,8	3,8	0,1	0,1	13,6	4,5
Litomyšl	3 233	42,0	2,0	-	23,0	8,4	0,3	4,4	0,9	1,4	0,0	-	13,2	4,1
Vysoké Mýto	3 001	29,3	9,4	0,3	24,4	6,5	0,4	3,9	0,6	5,0	0,2	0,1	15,8	3,5
Česká Třebová	2 722	18,3	30,0	0,4	14,3	3,7	0,8	6,8	0,3	4,0	0,1	0,5	16,6	3,7
Hlinsko	2 411	53,7	3,9	0,2	18,8	4,8	0,2	1,4	0,5	2,9	0,1	0,0	9,5	3,5
Přelouč	2 070	26,3	11,7	0,2	19,6	4,3	0,6	9,7	0,3	5,9	0,8	2,3	15,4	2,4
Polička	1 933	37,3	10,0	0,2	18,3	5,2	0,4	7,3	0,7	3,1	-	-	13,6	3,5
Choceň	1 693	15,6	14,5	0,2	23,4	4,1	1,2	13,8	0,9	3,8	-	0,4	18,4	3,4
Žamberk	1 677	25,3	5,2	0,5	24,2	6,4	0,7	9,7	0,8	2,7	0,2	0,4	17,2	6,1
Moravská Třebová	1 632	44,3	2,9	0,6	17,9	5,3	0,9	7,7	0,6	1,4	-	-	11,2	6,7
Jevíčko	1 614	56,5	0,2	0,1	15,8	6,2	0,1	4,3	0,7	0,4	-	-	12,3	2,9
Holice	1 232	32,5	6,6	0,1	22,4	4,7	0,9	13,6	0,2	1,2	1,2	-	14,0	1,7
Jablonné nad Orlicí	1 149	34,9	16,0	0,1	14,2	4,4	0,5	2,3	0,1	5,4	-	-	13,7	3,9
Skuteč	706	39,1	5,9	-	24,6	7,2	0,8	3,1	0,6	3,1	-	0,1	10,9	3,7

Z 18 vybraných center dojízdky v Pardubickém kraji jich má 17 kladné **saldo dojízdky**. Seřazením měst podle tohoto salda zjistíme, že se na 2. místo za Pardubice řadí Lanškroun. Litomyšl a Vysoké Mýto odsouvají Svitavy na 7. místo a Česká Třebová je odsunuta Hlinskem, Poličkou, Žamberkem a Jevíčkem z 8. místa (počet dojížděcích) na 12. místo (saldo dojízdky). Naproti tomu Jevíčko mělo v roce 2001 deváté nejvyšší kladné saldo dojízdky, přestože z hlediska počtu dojížděcích bylo až na 15. místě.

V porovnání s rokem 1991 se kladné saldo dojízdky zvýšilo pouze ve třetině největších center dojízdky v kraji, nejvýrazněji v Lanškrouně (o 3 062 osob), Litomyšli (921 osob), Jevíčku (711 osob) a ve Vysokém

Mýtě (671 osob). Nejvýraznější snížení kladného salda dojížděky za prací bylo v období 1991 – 2001 zaznamenáno v České Třebové (1 180 osob), Chrudimi (913 osob), Přelouči (699 osob), Skutči (620 osob) a v Hlinsku (613 osob). Z center, která nebyla zařazena mezi vybraná střediska dojížděky, postupně narůstá význam Letohradu, do kterého v roce 2001 směřovalo za prací 1 563 osob a kladné saldo dojížděky činilo 672 osob.

Tab. 2.21 Bilance dojížděky za prací v centrech dojížděky podle pohlaví

	Dojíždějící do centra			Vyjíždějící z centra			Saldo dojížděky		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Pardubice	16 197	10 204	5 993	8 248	5 432	2 816	7 949	4 772	3 177
Chrudim	5 979	3 562	2 417	2 970	1 999	971	3 009	1 563	1 446
Lanškroun	5 736	2 792	2 944	832	504	328	4 904	2 288	2 616
Ústí nad Orlicí	3 947	1 953	1 994	1 761	1 246	515	2 186	707	1 479
Svitavy	3 485	2 044	1 441	1 718	1 149	569	1 767	895	872
Litomyšl	3 233	1 856	1 377	1 140	733	407	2 093	1 123	970
Vysoké Mýto	3 001	1 823	1 178	1 153	752	401	1 848	1 071	777
Česká Třebová	2 722	1 924	798	2 034	1 143	891	688	781	-93
Hlinsko	2 411	1 268	1 143	953	674	279	1 458	594	864
Přelouč	2 070	966	1 104	1 928	1 324	604	142	-358	500
Polička	1 933	1 211	722	1 047	636	411	886	575	311
Choceň	1 693	1 096	597	1 589	948	641	104	148	-44
Žamberk	1 677	993	684	878	538	340	799	455	344
Moravská Třebová	1 632	888	744	1 509	996	513	123	-108	231
Jevíčko	1 614	704	910	363	244	119	1 251	460	791
Holice	1 232	664	568	1 115	678	437	117	-14	131
Jablonné nad Orlicí	1 149	632	517	541	359	182	608	273	335
Skuteč	706	335	371	880	560	320	-174	-225	51

Z hlediska počtu obsazených pracovních míst (pracující bydlící v obci plus dojíždějící za prací mínus vyjíždějící) mají dominantní postavení Pardubice, ve kterých je koncentrována téměř čtvrtina pracovních míst v kraji (22,9 %). S velkým odstupem následuje Chrudim (6,2 %), Svítavy (4,4 %), Lanškroun (4,4 %) a Ústí nad Orlicí (4,1 %). Mezi vybranými centry má nejnižší podíl na pracovních místech v kraji Jablonné nad Orlicí (0,9 %).

Tab. 2.22 Bilance dojížděky za prací v centrech dojížděky v letech 1991 a 2001

	Dojíždějící		Vyjíždějící		Saldo dojížděky		Obsazená pracovní místa		Obsazená pracovní místa	
	2001	1991	2001	1991	2001	1991	celkem 2001	na 1 000 zaměstnaných ¹⁾	celkem 1991	na 1 000 ekonomicky aktivních ¹⁾
Pardubice	16 197	15 199	8 248	7 313	7 949	7 886	51 977	1 181	60 275	1 150
Chrudim	5 979	6 664	2 970	2 742	3 009	3 922	14 085	1 272	16 753	1 305
Lanškroun	5 736	2 605	832	763	4 904	1 842	9 973	1 967	7 416	1 330
Ústí nad Orlicí	3 947	3 872	1 761	1 675	2 186	2 197	9 410	1 303	10 524	1 263
Svitavy	3 485	3 534	1 718	1 377	1 767	2 157	10 005	1 214	11 459	1 231
Litomyšl	3 233	2 389	1 140	1 217	2 093	1 172	6 870	1 438	6 503	1 219
Vysoké Mýto	3 001	2 399	1 153	1 222	1 848	1 177	7 408	1 332	7 237	1 194
Česká Třebová	2 722	3 239	2 034	1 371	688	1 868	8 481	1 088	11 432	1 195
Hlinsko	2 411	2 957	953	886	1 458	2 071	6 334	1 299	8 012	1 348
Přelouč	2 070	2 681	1 928	1 840	142	841	4 537	1 032	5 870	1 167
Polička	1 933	2 282	1 047	895	886	1 387	5 076	1 211	6 164	1 290
Choceň	1 693	2 006	1 589	1 305	104	701	4 286	1 025	5 805	1 137
Žamberk	1 677	1 730	878	772	799	958	3 675	1 278	4 124	1 302
Moravská Třebová	1 632	1 864	1 509	1 332	123	532	5 278	1 024	6 982	1 082
Jevíčko	1 614	1 016	363	476	1 251	540	2 521	1 985	1 925	1 389
Holice	1 232	1 642	1 115	998	117	644	3 115	1 039	4 102	1 186
Jablonné nad Orlicí	1 149	980	541	480	608	500	2 100	1 408	2 176	1 298
Skuteč	706	1 180	880	734	-174	446	2 162	926	3 174	1 163

¹⁾ bydlících na příslušném území

V přepočtu na 1 000 zaměstnaných obyvatel centra má nejvyšší podíl obsazených pracovních míst Jevíčko (1 985) a Lanškroun (1 967), přitom se podílem pracovních míst na 1 000 pracujících v roce 1991 (1 389, resp. 1 330) nelišily od ostatních center dojížděky v kraji.